

Faun Naturforvaltning AS
Fyresdal Næringshage
3870 Fyresdal

Tlf. 35 06 77 00
Fax. 35 06 77 09

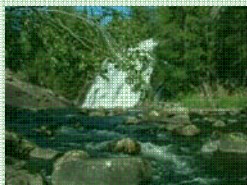
www.fnat.no
post@fnat.no

VILTFORVALTNING

FISKEFORVALTNING

KONSEKVENsutGREIING

LANDBRUK OG NÆRING

Faunrapport
2008

Elgbeitetaksering i Gjerstad viltlag 2007 FORENKLET RAPPORTUTGAVE

Resultater 2007
Kommentarer / anbefalinger

Oppdragsgiver:
Gjerstad viltlag

Karl Gjermund S Damli

Beitetaksering

Gjennom ”*Elgbeiteprosjektet i Agder og Telemark 2003-2005*” ble metodikk tilpasset for å gjennomføre systematisk overvåking av beitene. Metoden tar utgangspunkt i metodikk utviklet av Skogbrukets kursinstitutt (K. Solbraa) men er tilpasset sommerbeiteproblematikken. Metoden er beskrevet i heftet *Veileder i elgbeitetaksering Agder og Telemark* (AT Skog), og er benyttet av alle taksatorer siden 2004.

Det er vanskelig å angi eksakt nivå på tålt beitegrad. Forskjellige plantearter har ulik respons på beitingen. Forsker Knut Solbraa antyder et nivå på under 35 % (bestandsnivå) uttak av årlig kvistproduksjon som bærekraftig. Belastes plantene hardere enn dette, vil fremtidig skudd- og bladproduksjon bli redusert innen bestandet.

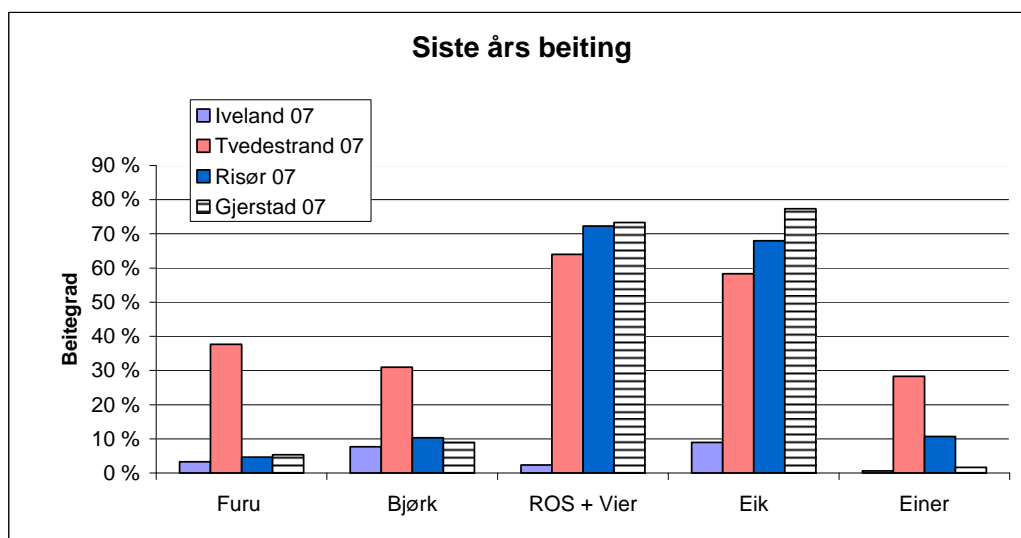
Under takst vurderes nivået skjønnsmessig av taksatorene. Vurderinger av beitegrad (siste års beiting og historisk beite) er det som krever mest skjønn. Trehøydene og treantallet måles og telles, og vil derfor være mindre utsatt for skjønnsvurderinger. På grunn av disse skjønnsvurderingene er det vanskelig å trekke noen eksakte konklusjoner av enkelttakster for gitte år.

Grunnet usikkerhet knyttet til hvor egnet nåværende registreringsmetodikk er som styringsverktøy, bør en gjennom gjentatte beitetakseringer få tidsserier som gjør at vi kan måle endringer i beitetrykket (som en bruker data fra *sett elg*).

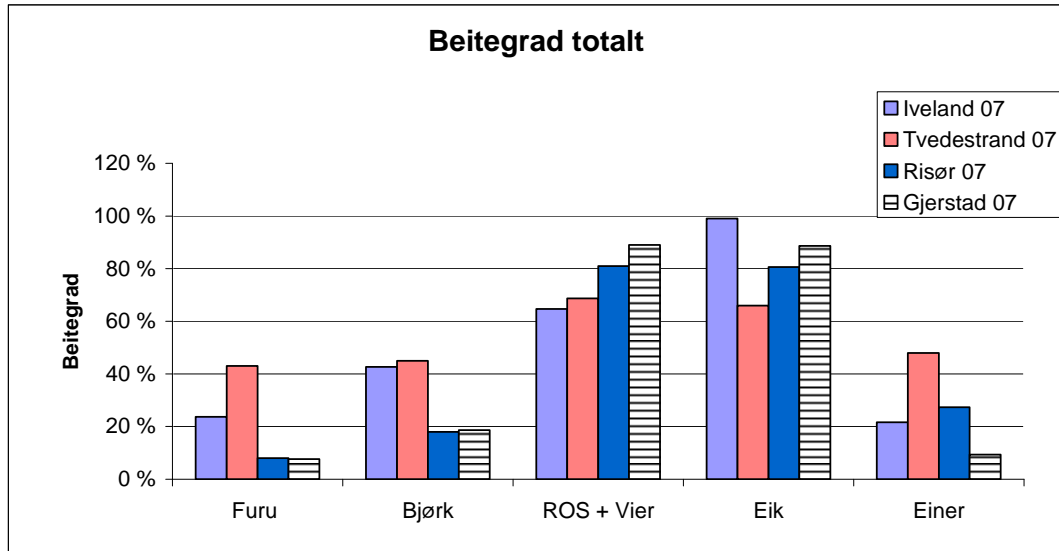
Resultater av beitetakster

Grunnlaget for resultatene er hentet fra takserte bestand i Gjerstad viltlags område i 2007. Antall bestand er 11 og antall prøveflater er 342 i 2007. Resultatene fremstilles statusbilder sammen med noen øvrige takstresultater fra Aust-Agder 2007. Gjerstad er de stiplede stolper i figuren.

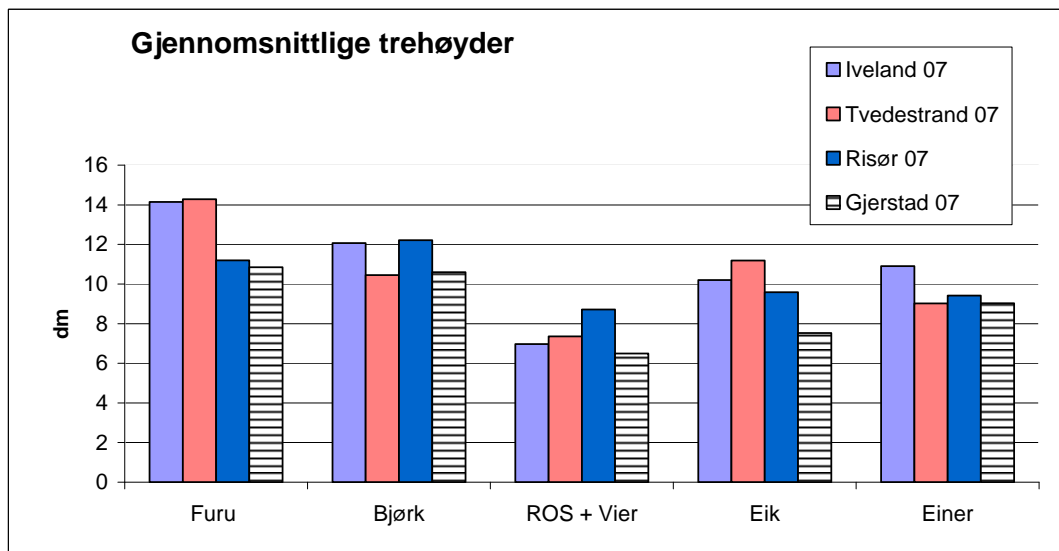
Ved vurderinger av siste års beite ser det ut for at beitebelastningen for ROS + vier samt Eik er meget høy i Tvedestrand, Risør og Gjerstad. For bjørk furu og einer ser beitetrykket ut til å være mer moderat i Gjerstad. Iveland har til sammenlikning et vesentlig lavere beitetrykk.

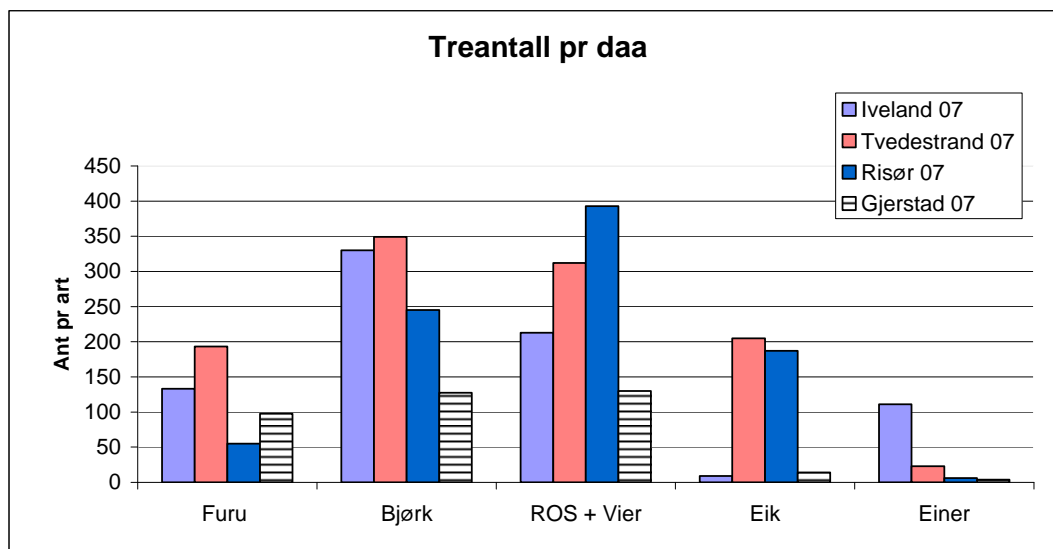
Det historiske beitetrykket (samlet beitebelastning over tid), ser i Gjerstad ut til å være høyt på ROS + vier og eik. Også i Iveland har det historiske beitetrykket vært høyt.

Gjerstad ser ut til å ha relativt lave trehøyder sammenliknet med de andre områdene. Pga tidligere og nåværende høyt beitepress, har naturlig nok ROS + vier og eika de laveste høydene.

Treantallet sier noe om produksjonspotensialet. Dette ser ut til å være til dels mye lavere i Gjerstad enn i de andre områdene, med unntak for furu. Dette kan skyldes metodiske tellefeil mellom områdene, eller kan være et utslag av vesentlig lavere boniteter i de takserte områder i Gjerstad (furumark på lav og midlere bonitet).

Anbefalinger

- Beitepresset ser ut til å være for høyt for viktige beiteplaner.
- Med tilsynelatende såpass hardt beitepress som i dag, vil det være tilrådelig å redusere elgstammen ytterligere.
- Viderefør elgbeitetakstene, og sammenfatte data fra de tidligere takstene dere har utført. Det er først når en får tidsserier en kan se hvilken utvikling beitetrykket har.
- Det anbefales å delta på kalibreringskurs. Det ser ut å være noe nivåforskjeller mellom takstbestand / taksatorer. Usikkert hvor mye av dette som skyldes lokalt skjønn. Se i rådatatabell for nivåforskjeller mellom bestand / taksator?

Overvåkingstakst Agder og Telemark

Viltlag Kommune (nr)..... Valdnr Feltnr

Område Bestandnr

Eiernr Flateforbandx.....m Helning Areal i daa

Bonitet H40 Vegetasjonstype

Dominerende treslag G/F/B/E/Annet Høyde hovedtreslag dm Registrert av Dato

Flate Nr.	Furu				Bjørk				ROS og Vier				Eik				Einer			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	Ant.	Høyde dm	Beite-grad årets	Beite-grad totalt	Ant.	Høyde dm	Beite-grad årets	Beite-grad totalt	Ant.	Høyde dm	Beite-grad årets	Beite-grad totalt	Ant.	Høyde dm	Beite-grad årets	Beite-grad totalt	Ant.	Høyde dm	Beite-grad årets	Beite-grad totalt
1																				
2																				
3																				
4																				
5																				
6																				
7																				
8																				
9																				
10																				
11																				
12																				
13																				
14																				
15																				
16																				
17																				
18																				
19																				
20																				
21																				
22																				
23																				
24																				
25																				
26																				
27																				
28																				
29																				
30																				
31																				
32																				
33																				
Sum Ant																				
Sum H/B																				
Middel																				

Veiledning overvåkningstakst:

Ved overvåkningstaksten registreres beiting siste beitesesong (takserer da samlet beite for sommer og vinter siste år), og den totale (historiske) beitingen over flere år. Registreringene foretas på våren i april / mai før lauvsprett.

I tillegg til årets og historisk beitegrad skal også gjennomsnittshøyden noteres for hver artsgruppe for hver prøveflate. Disse tallene vil over tid vise i hvor stor grad beitingen holder planteveksten tilbake. Høydene gjør det mulig å estimere forventet beiteproduksjon for viktige beitearter ut fra gitte produksjonstall publisert i heftet "Veiledning i elgbeitetaksering" av SKI , 2005.

Artene **ROS + vier, bjørk, eik** skal takseres. (ROS = rogn, osp, selje)
Furu og einer tas med dersom en vil styrke resultatet.

Det benyttes ett takstskjema pr. taksert bestand

1. Fyll ut alle grunnlagsdata øverst på takstskjema (viktig for videre bearbeidelse av takstresultater)
2. Størrelsen på aktuelt bestand avgjør avstand mellom takstlinjer og avstand mellom prøveflater. Anslagsvis 30 flater skal takseres pr. bestand.
3. Første takstlinje legges 1/2 x takstlinjeavstand ut fra skogkant og følges med kompass.
4. Første prøveflate legges 1/2 x avstand mellom prøveflatene fra skogkanten.
5. Avstand mellom prøveflatene skrites opp med lik avstand fra en prøveflate til en annen.
6. Når en er kommet til senter av ny prøveflate finnes areal som skal takseres vha en snor på 1,99 m.
7. Takser prøveflaten (12,5 m²) og før resultatene inn i takstskjema.

På prøveflatene registreres følgende for alle arter i skjemaet:

1. Antall levende trær med høyde på 0,5-4,0 meter, og planter som skulle ha vært så høye uten beiting.
2. Gjennomsnittshøyden for taksert treslag i desimeter.
3. Gjennomsnittlig beitegrad for siste års skudd på taksert treslag.
4. Gjennomsnittlig akkumulert beitegrad (årets samt tidligere sommer- og vinterbeite).

Middelhøyder kan måles ved å bruke en stav som mål. Det kan lages merker ved ex 5, 7, 9 , 11 og 13 desimeter på staven. Middelhøyden estimeres til nærmeste desimeter og noteres i skjemaet.

Vurdering av beitegrader:

Beitegrad 1: Ingen eller ubetydlig beiting på siste års skudd.

Beitegrad 2: Middels sterk beiting. Der det er tatt rundt 1/3 av de siste års skudd.

Beitegrad 3: Sterk beiting., plantene er kuet. Det er tatt rundt 2/3 av de siste års skudd.

Beitegrad 4: Meget sterk beiting, plantene er sterkt nedbeitet og en betydelig andel er døde eller døende. Rundt 3/3 av kvistmassen og siste års skudd er beitet.

Skjema leveres ansvarlig innen viltlaget / storvaldet når taksering er ferdig.

Ansvarlig person sender skjemaet til:

Agder-Telemark Skogeierforening
Verksmoen
4735 Evje

Tabell over noen rådata, takstresultater fra 2007 Gjerstad villag. Data fordelt på 3 rekker.

1.

Kommunenr	Bestandsnr	Omradenavn	Eiernr	Elgvald	Jaktfelt	Helning	Flateforband	Areal	Bonitet	Vegetasjon	Dom_Tresl	HoydeHov	Registrator	Dato	Dataeier	År
0911	1	Øygardslia / Sagdalen 960-283	001001	1	1	0	15X15	12	F11	Bærlyng	F	18			ATS	2007
0911	2	Valle 966-308	001001	1	1	0	15X15	15	G17	Småbregne-blåbærgranskog	G	20			ATS	2007
0911	3	Mesel / Damtjern 983-256	019005	1	1	0	15X25	12	G11	Barlyng bærbl	G	12			ATS	2007
0911	5	Brattelandsvann 013-147	001001	1	1	0	15X15	15	F11	Bærlyng	F	14			ATS	2007
0911	11	Prestvegen - Tormodsknuten 984-226	010011	1	1	ø	20X15	10	F11	Bærlyng	F	8			ATS	2007
0911	16	Sør for fløtebua (Fone Skogåsen) 015-219	007007	1	1	s	20X15	15	F11	Bærlyng	F	10			ATS	2007
0911	21	Fennebuvollen 039-300	002020	1	1	v	15X10	5	F14	Blåbærskog	F	11			ATS	2007
0911	30	Eikeland 071-191	020002	1	1	f	20X15	10	F14	Blåbærskog	F	12			ATS	2007
0911	61	Østerholtheia 088-261	042009	1	1	nv	15X10	5	F14	Blåbærskog	F	12			ATS	2007
0911	62	Diggerdal 972-355	028002	1	1	ø	15X10	5	F11	Bærlyng	F	7			ATS	2007
0911	64	Eugevann 015-314	034003	1	1	nv	15X10	5	F11	Bærlyng	F	8			ATS	2007

2.

GjHoydeFu	GjBGFuru	GjBGFuru	GjHoydeBj	GjBGBjerk	GjBGBjerk	GjHoydeR	GjBGRoS	GjBgROST	GjHoydeEil	GjBGEikAr	GjBGEikTc	GjHoydeEii	GjBGEiner	GjBGEiner	SumOfFuA	SumOfBjA	SumOfRO	SumOfEik	SumOfEiner	AntFlater
14,4	1	1,114286	14,92105	1	1,026316	9,295082	2,057377	3,02459	8,833333	1,333333	3	10,66667	1	1	35	38	122	6	6	30
12,98039	1,137255	1,254902	14,09783	1,217391	1,684783	8,236948	3,269076	3,654618	8,636364	3,818182	4	12	1	1	51	92	249	11	1	30
10,46512	1,581395	1,860465	12,62602	1,04065	1,487805	7,857143	3,518519	3,804233	6,5	3,25	3,25	9,666667	1	1,333333	43	123	189	4	3	33
9,570093	1,046729	1,098131	8,442029	1,688406	2,188406	5	3,870968	3,913978	8,5	3,5	4	8,5	1	1	214	138	93	4	4	31
7,880952	1,083333	1,166667	7,29021	1	1,115385	4,387435	2,319372	3,633508	4,5	2,5	3	6	1	1	84	286	191	2	1	30
9,673469	2,132653	2,22449	6,537778	1,973333	2,342222	5,160976	3,863415	3,95122	7,471698	3,754717	3,90566				98	225	205	53		31
12,41844	1	1,049645	12,11429	1	1,161905	6,041667	3,583333	3,625				10,66667	1	1,166667	141	105	24		6	33
12,76429	1	1,014286	12,93855	1	1,083799	5,73913	3,434783	3,695652				8,6	1,4	1,6	140	179	23		5	30
12,36508	1	1,18254	13,0989	1	1,230769	7,56044	2,978022	3,505495	9	3,318182	3,772727	10,2	1	1,8	126	91	91	22	5	30
8,645455	1,045455	1	6,487805	1,585366	2,146341	4,914286	3,971429	3,985714	7	4	4	7,4	1	1	110	41	70	1	5	30
8,176471	1,058824	1,264706	8,060976	1,207317	1,731707	7,34375	3,1	3,5	7,333333	2,666667	3,083333	6,666667	1	1,666667	34	82	160	24	3	34

3.

AnFu	prDas	AntBjpr	Das	AntRO	Spr	AntEik	Spr	AntEiner	pr	VeidHFuru	VeidBGFur	VeidBGFur	VeidGjHoy	VeidBGBje	VeidBGBje	VeidHROS	VeidROSA	VeidROST	VeidHEik	VeidEikAar	VeidEikTot	VeidHEiner	VeidEinerA	VeidEinerT	SumOfFu	SumOfEiner	SumOfBjH	SumOfRO	SumOfEik
93,33333	101,3333	325,3333	16	16	504	35	39	567	38	39	1134	251	369	53	8	18	64	6	6	194	44	263	251	43					
136	245,3333	664	29,33333	2,666667	662	58	64	1297	112	155	2051	814	910	95	42	44	12	1	1	254	12	319	208	65					
104,2424	298,1818	458,1818	9,69697	7,272727	450	68	80	1553	128	183	1485	665	719	26	13	13	29	3	4	230	29	339	227	26					
552,2581	356,129	240	10,32258	10,32258	2048	224	235	1165	233	302	465	360	364	34	14	16	34	4	4	279	34	265	130	22					
224	762,6667	509,3333	5,333333	2,666667	662	91	98	2085	286	319	838	443	694	9	5	6	6	1	1	184	6	188	122	9					
252,9032	580,6452	529,0323	136,7742		948	209	218	1471	444	527	1058	792	810	396	199	207				202		152	146	158					
341,8182	254,5455	58,18182		14,54545	1751	141	148	1272	105	122	145	86	87				64	6	7	368	64	318	82						
373,3333	477,3333	61,33333		13,33333	1787	140	142	2316	179	194	132	79	85				43	7	8	353	35	290	61						
336	242,6667	242,6667	58,66667	13,33333	1558	126	149	1192	91	112	688	271	319	198	73	83	51	5	9	309	39	284	146	124					
293,3333	109,3333	186,6667	2,666667	13,33333	951	115	110	266	65	88	344	278	279	7	4	4	37	5	5	215	37	93	110	7					
80	192,9412	376,4706	56,47059	7,058824	278	36	43	661	99	142	1175	496	560	176	64	74	20	3	5	123	20	192	208	126					